

Şeytanın nüfuzunu kırma ve menfezlerini kapatma adına istiğfarın rolü ve etkinliği nedir? Şeytanla mücadelede; daha çok nefsi zayıflatan "uykusuzluk", "açlık", "az konuşma" dışında, nasıl bir strateji izlenmelidir?

İstiğfar: Kelime olarak, *Cenab-ı Hakk'tan kusurlarının affedilmesini, günahlarının bağışlanmasını dilemek ve istemek* manasına geliyor. Yani insanın manevi kir ve paslardan arınması için, Allah'tan af dilemesi ve manevi temizlik yapması demektir.

İnsanın bütün maddi ve manevi kirlerinden ve paslarından arınması ve temizlenmesi gerekir. Zira insanın her bir azasının ve duygusunun sevabı olduğu gibi, kusuru ve günahı da vardır.

Mesela; dilin kusur ve günahı; batıl konuşmak ve gıybet etmek iken, gözün günah ve kusuru, harama bakmak; kulağınki, haram sesleri dinlemek; mideniniki, haram şeyleri yemektir; kalbinki, mecazi şeyleri sevmesidir vs... İşte insan tövbe ve istiğfar ederken, bu sayılan veya sayılmayan şeylerin hepsinden istinkaf edip kaçınması gerekir.

"Ey mü'minler! Hep birden, bütün günahlarınızdan ALLAH'a tövbe ediniz ki, felaha, kurtuluşa eresiniz."(Nur, 24/31)

Bu ayette de işaret edildiği gibi; nefis ve şeytanı alt etmenin ve kurtuluşa ermenin en önemli silahlarından birisi de; **istiğfar**dır. Günah ve kusurlarını istiğfar ile temizlemeyen birisinin riyazete girmesi veya salah yolları araması abesle iştigal etmek olur. Bu sebeple insanın ilk vazifesi manen temizlenmek olan istiğfar yapması, daha sonra diğer terbiye metotlarına geçmesi gerekir. Kusur ve günah torbası dolmuş bir adamın, nefis ve şeytanla mücadele etmesi pek müşküldür; bu yüzden öncelik olarak bu günah ve kusur torbasını istiğfar ile boşaltmak, daha sonra başka yollara müracaat etmek gerekir.

Üstad Hazretlerinin şu ifadeleri de meseleye ışık tutar mahiyettedir:

"İKİNCİ NOKTA: Şeytanın mühim bir desisesi, insana kusurunu itiraf ettirmemektir, tâ ki istiğfar ve istiâze yolunu kapasın. Hem nefis-i insaniyenin enâniyetini tahrik edip, tâ ki nefis kendini avukat gibi müdafaa etsin, âdeta taksirattan takdis etsin."

"Evet, şeytanı dinleyen bir nefis, kusurunu görmek istemez. Görse de yüz tevil ile tevil ettirir. وَعَيْنُ الرَّصَا عَنْ كُلِّ غَيْبٍ كَلِيلَةٌ, nefsine nazar-ı rıza ile baktığı için, ayıbını görmez. Ayıbını görmediği için itiraf etmez, istiğfar etmez, istiâze etmez, şeytana maskara olur. Hazret-i Yusuf Aleyhisselâm gibi bir peygamber-i âlişan **أَبْرَأُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي** halde, nasıl nefse itimad edilebilir?"

"Nefsini itham eden, kusurunu görür. Kusurunu itiraf eden, istiğfar eder. İstiğfar eden, istiâze eder. İstiâze eden, şeytanın şerrinden kurtulur. Kusurunu görmemek, o kusurdan daha büyük bir kusurdur. Ve kusurunu itiraf etmemek, büyük bir noksanlıktır. Ve kusurunu görse, o kusur kusurluktan çıkar. İtiraf etse, affa müstehak olur."(1)

Evet kusuru görebilmek; tövbe ve istiğfarın girişi ve yarısı hükmündedir. Kusuru görmemek ise; Allah korusun firavunluğa gidişin başlangıcı ve çekirdeği hükmündedir. Bu sebeple nefisin kusur ve ayıplarını görmek; kemalattan ve güzel hasletler sınıfındandır. İstiğfarın özü ve esası da insanın kusur ve ayıplarını görmesidir.

Nefsi ıslah etmenin tek yolu tarikat erbabının kullandığı riyazet yolu değildir. Tahkiki iman ve sünnete ittiba etmek, şekli ile de nefsi terbiye edebiliriz. Nitekim Risale-i Nur mesleği tahkiki iman ve sünnete ittiba esasını benimseyen bir meslektir. Sünnete uygun yemek, içmek ve konuşmak da nefsi ıslah edebilir; ağır riyazet şart değildir.

(1) bk. [Lem'alar, On Üçüncü Lem'a](#).